



Angol műveltségterület hallgatók nyelv tanulási motivációja

Hardi Judit

*Kecskeméti Főiskola Tanítóképző
Főiskolai Kar, Modern Nyelvek Intézete*

MOTIVÁCIÓ

Élethosszig tartó tanulás

Az élethosszig tartó tanulás politikája és intézményi gyakorlata, mint például a sokrétű tanulási módok, a nagyobb rugalmasság az oktatásban és a képzési szolgáltatások sokrétűsége tükrözi és megerősíti a vágyat, hogy reagáljunk a változás kihívására, amely elsődlegesen gazdasági terminusokkal azonosítható.

(Morgan-Klein és Osborne, 2008:17)



A tanulási motiváció szintjei

- **Beépült (internalizált):** Forrása: a szocializációs folyamat során beépült és megszilárdult értékrend. Hajtóerő: lelkiismereten, kötelességtudáson alapuló értékrend. A becsület, erkölcs személyiségjegyeihez kapcsolódnak, nem a feladat tartalmához.
- **Belső (intrinzikus):** Forrása: maga a tevékenység és annak öröme. A feladat tartalmával kapcsolatos belső motivumok tartoznak ebbe a csoportba. *A kutatók az intrinzikus motiváció kialakulását a nagykorúsághoz szükséges feltételnek tekintik (Schiefele, 1993).*
- **Külső (extrinzikus):** A tanulás csak eszköz valamilyen külsődleges cél elérése érdekében. A szülők, referenciális személyek, társak stb. elvárásainak való megfelelésből fakadó motiváció, amely szociális jutalomként funkcionál, ezáltal kívülről hat.
- **Presztízsmotiváció:** Forrása: az énérvényesítés, valamint a társas közegben való szerepekkel, helyzetekkel kapcsolatos bizonyos célok elérése. Belső énérvényesítési tendenciák és külső versenyhelyzetek motiválják a tanulót.

Réthy Endréné (2003)

Az „önálló elhatározás” elmélete



- **A külsődleges szabályozottság:**
legkevésbé önálló elhatározásból született forma,
a cselekvés mozgatórugója az egyénen kívül található.
- **Az átvett szabályozottság:** a tanuló saját viselkedését
befolyásoló, normaként elfogadott, külsőleg kialakított
szabályok.
- **Az azonosulási szabályozottság:** a tanuló elfogadja a
szabályozási folyamat hasznosságát és azonosul azzal.
- **Az integrált szabályozottság:** (az extrinzikus motiváció
legfejlettebb formája) a tanuló értékrendjével, szükségleteivel
és személyiségvonásaival összhangban álló szabályok.
(Deci, Vallerand, Pelletrier és Ryan, 1991)



A nyelvtanulási motiváció összetevői

- **Nyelvi szint:** integratív és instrumentális motivációs alrendszerek
- **Tanulói szint:** (viszonylag állandó személyiségjegyekből tevődik össze) teljesítményszükséglet és önbizalom
Önbizalom:
 - nyelvhasználati szorongás,
 - a szubjektív nyelvtudás,
 - a múltbéli tapasztalatok attribúciója,
 - a belső hatékonyság
- **A tanulási szituáció szintje:**
 - kurzus-specifikus,
 - tanár-specifikus,
 - csoport-specifikus(további alkotóelemeket foglalnak magukban: érdeklődés, vezetési stílus és célorientáltság)

Dörnyei (1996)



A KUTATÁS

Anyaggyűjtés

Kecskeméti Főiskola Tanítóképző Főiskolai Kar angol műveltségterület (nappali 16 fő, levelező tagozat 22 fő, összesen 38 fő)

- **Feleletválasztós kérdőív:** eddig szerzett képesítésekről, jövőbeli nyelvtanulási tervekről tájékoztat + általános adatszolgáltatás (életkor, képzési forma)
- **Nyitott kérdések:** bármely motivációs részterületre vonatkozó kötetlen válaszadás
- **Likert skála:** 5 főbb motivációs részterületet:
 - instrumentális motiváció
 - integratív motiváció
 - extrinzikus motiváció
 - teljesítményszükséglet
 - önbizalom



Hipotézisek

- Likert skálán legalább 3-as szintet érnek el (a hallgatók motiváltak)
- legerősebb motívum
levelezős hallgatóknál a teljesítményszükséglet,
nappalisoknál az instrumentális motiváció,
- a további képzésben, önképzésben való részvételi szándék magas (a teljesítményszükséglet motiváló erejével párhuzamosan),
- a hallgatók tovább szándékoznak folytatni az angol tanulást és további idegen nyelvet, illetve nyelveket is szeretnének elsajátítani,
- az extrinzikus motiváció alacsony (felnőtt nyelvtanulók, belső meggyőződésből tanulják a nyelvet),
- az önbizalom értékei közepes szinten lesznek (a nyelvtanuláshoz szükséges egészséges önbizalomra).



Eredmények

FELELETVÁLASZTÓS KÉRDŐÍV:

- **Átlag életkor:** 27 év (nappali 20, levelező 34 év),
- **Átlagos angoltanulás:** 10 év (nappali 12, levelező 8 éve)
- **Felsőfokú szakképesítés:**
(nappali tagozat 2 fő/12,5% - OKJ-s tanfolyam, jogi asszisztens) (levelező tagozat 5 fő/22,7% - pedagógia, újságíró, néptánc-oktató, külker, ECDL)
- **Diploma:**
nappali tagozat –
levelező tagozat:
 - 21 fő főiskolai végzettség,
 - 1 fő főiskolai és egyetemi,
 - 1 fő egyetemi végzettség,
 - 1 főnek nincs diplomája.
- **Nyelvvizsgák száma:**
nappali képzésben: 10 fő/62,5% (angol alapfok 3 fő, angol középfok 6 fő, jelnyelv alapfok 1 fő)
levelező képzésben: 17 fő/77% 20 nyelvvizsga – 3 fő 2 különböző nyelvből is rendelkezik vizsgával (angol alapfok 5 fő, német alapfok 1 fő, angol középfok 7 fő, német középfok 2 fő, olasz középfok 1 fő, német felsőfok 3 fő, szerb-horvát felsőfok 1 fő).



Továbbtanulási tervek

- **Angoltanulás folytatása:**

nappali képzésben: 3 fő,

levelező képzésben: 1 fő *nem* kívánja folytatni

- **További nyelvek tanulása:**

nappali képzésben: 4-szer fordult elő a német, olasz és a spanyol nyelv, 3-szor az orosz, a francia és a kínai, 1-szer a holland és a japán (összesen 23-szor, 144%)

levelező képzésben: 3-szor a német és a spanyol, 2-szer az olasz, és 1-szer az orosz, a francia és a lengyel (összesen 11-szer, 50%)

- **Továbbtanulás szervezett formában:**

nappali képzésben: 11 fő/68% (nyelvet 3 fő, egyetemi képzésben 2 fő, főiskolán 5 fő, OKJ-s tanfolyamon 1 fő),

levelező képzésben: 13 fő/ 59% (nyelvet 10 fő, főiskolán 1 fő, egyetemen 2 fő).

összesen: 63%



A MOTIVÁCIÓS RÉSZTERÜLETEK ÁTLAGOS ALAKULÁSA A LIKERT KÉRDŐÍV ALAPJÁN

	Instrumentális	Integratív	Extrinzikus	Teljesítmény- szükséglet	Önbizalom	Átlag
Nappali képzés	3,9	3,7	2	3,9	2,8	3,26
Levelező képzés	3,3	3,3	2,3	4	2,9	3,1
Átlag	3,75	3,5	2,15	3,9	2,85	3,2



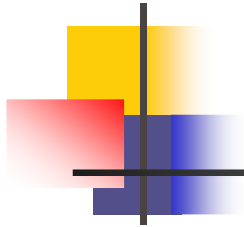
A MOTIVÁCIÓ ALAKULÁSA A NYITOTT KÉRDŐÍVRE ADOTT BÁLASZOK ALAPJÁN

	Instrumentális	Integratív	Extrinzikus	Teljesítmény- szükséglet	Önbizalom
Nappali képzés	4,4/16fő	1,5/13fő	1fő	3,7/16fő	2fő
Levelező képzés	3,9/22fő	1,5/18fő	5fő	4,7/22fő	12fő/14
Átlag	4,15	1,5		4,2	



A hallgatók nyitott kérdőívre adott, tipikusnak mondható válaszai a főbb motivációs részterületek megjelölésével

- *Miért tanul Ön nyelvet/nyelveket?*
„A munkámhoz kell.” (instrumentális)
„Szélesebb látókörrel rendelkezek, (teljesítményszükséglet), megértsek másokat (integratív), megértessem magam (integratív).”
„Hogy külföldön is meg tudjam értetni magam. (integratív). A biztos munkahely céljából. ((instrumentális).”
- *Miért tanul angolul?*
„Mert ez a nyelv tetszik a legjobban. (integratív). Nagyon hasznos. (instrumentális).”
„Szeretnék alsó tagozatban angol nyelvet tanítani.” (instrumentális)
„A biztos munkahely miatt.” (instrumentális)
- *Mit tart a legfontosabbnak a nyelvtanulásban?*
„Felkészítést az életségű helyzetekre.” (instrumentális)
„Bátorság a beszédhez, a megszólaláshoz.” (önbizalom)
„Biztos nyelvtani alapok, ((teljesítményszükséglet), hogy legyen bátorsága beszélni az embernek egy idegen nyelven. (önbizalom).”
- *Miért jelentkezett az angol műveltségterületi képzésre?*
„Bővíteni szerettem volna tudásomat (teljesítményszükséglet), mellyel angolt taníthatok. (instrumentális).”
„Mert meg szeretnék tanulni angolul.” (teljesítményszükséglet)
„A munkahelyem megtartásához szükségem van a végzettségre.” (instrumentális)
„Többet végeztek már itt, pozitív benyomásaik voltak.” (extrinzikus)
„Bátorított az iskolám, ahol tanítok.” (extrinzikus)



- *Mit vár a képzés elvégzésétől?*
„Megtanulok jól angolul.” (teljesítményszükséglet)
„Nyelvtudást.” (teljesítményszükséglet),
„Hogy képes leszek gyerekeket tanítani.” (önbizalom)
„Alkalmas legyek a feladatra.” (önbizalom)
- *Mik a terve a műveltségterületi képesítéssel?*
„Nyelvet szeretnék oktatni óvodáskorú gyerekeknek.” (Instrumentális)
„Szeretnék kéttannyelvű iskolában angolt tanítani.” (instrumentális)
„Angolt szeretnék tanítani (instrumentális) és esetleg külön órát vállalok.” (instrumentális)
- *Szükségesnek tartja angol nyelvtanulását továbbfolytatni a képzés elvégzése után? Ha igen, miért, és hogyan?*
„Igen, hogy szinten tartsam magam. Ismétléssel. Angol könyvek olvasásával, magnóhallgatással.” (teljesítményszükséglet)
„Igen, nyelvtanfolyamon vagy magántanárnál, hogy bátrabban beszéljek (önbizalom) és jobban tudjak angolul (teljesítményszükséglet).”
„Igen. Önképzés – élethossz tanulás! Az anyanyelvünket is állandóan tanuljuk.”
(teljesítményszükséglet)



Köszönöm a figyelmet!
